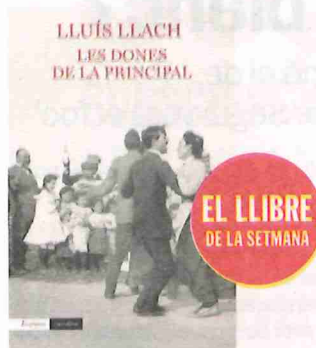

Les dones de la Principal Lluís Llach

★★★★★
Empúries. 395 pàg. 20 €

Dos anys després de *Memòria d'uns ulls pintats*, Lluís Llach torna amb una novel·la centrada en una investigació escapçada per la guerra, marcada per un cadàver ensacat amb els testicles trinxats i per un enigma sense resoldre: per què, quan l'últim senyor Roderich mor, qui hereta és la seva filla i no el primogènit? Som a Pons, a la comarca vinatera de l'Abadía, en un casalot colossal, la Principal.

La primera part passa l'any 1940, el primer del nou règim, en un temps de mascles poderosos i dones sotmeses. L'Úrsula, vella majordoma de la casa amb privilegis (no ha d'anar a missa), s'asseu al balancí del difunt senyor i recorda tota la nissaga (la Vella astuta i fatxa, l'infidel enjogassat del senyor Andreu, el bibliòfil pianista Narcís Magí) i l'arribada de la filloxera en un "relat desajustat" per voluntat de la pròpia conarradora, amant

de les rondalles i les mitges veritats. En Llorenç, jove capatàs de la casa i fill de la cuinera del casalot, és molt més que un testimoni: és, en realitat, el gran narrador del llibre.

Les enraonies que fan metàstasi, acceptar el que Déu disposa, les rues improvisades, les jaculatòries de retrets i la mala bava típica d'un poble menut s'inflen amb l'arribada de l'inspector de policia Lluís Recader a la Principal amb una llibreta intitulada *El crim de la Principal*. Quan la filla de la Vella, Maria Magí, crema la cadira amb què passegen les de la Principal com reines entronitzades, i sega les vinyes per plantar avellanes, el món es transforma.

A la segona part som al 2001, amb la néta Maria, que refunda el celler Costa, sense les cadenes de la tradició, ni els grillons de la religió i de la moral. La Maria és independent, feminista, solitària, llesta, moderna i lliure. Llach és humor, domina l'idioma i el deix gironí, encadena trames, afina els registres, enfila, dribla els girs narratius i conta la història del vi. Els mossens oficien la missa mal·letosos (gran mot llachià) i Maria Roderich, Maria Magí i Maria Costa, les dones de la Principal, aprenen ben d'hora l'exercici del poder. Esventrar la terra, fer que els punyals volin baixos, al so d'un piano que imposa. La carn vol carn i el vi fa sang. —Anna Carreras

NOTA AL PEU ¿Creieu que Lluís Llach veia *Nissaga de poder*?

PUNTS A FAVOR

METÀFORES POTENTS

Llach és un dissenyador de metàfores. En triem una: el balancí en què l'Úrsula s'asseu a recordar és un "lím de becaines". No ens digueu que no és bestial.

DETALLS D'ÈPOCA

El luxe del pa blanc, les mantellines, el mal lleig, les labors, el joc de rodar rutils, les llànties d'oli, els cigarrets Ideales. L'ambientació està dissenyada amb molta cura.

3 raons per llegir... True detective

Per Ricard Ruiz Garzón

► EL FIL: ANTOLÒGIC

¿Us sonen Hart i Cohle? ¿Us sona Carcosa, us sona *The king in yellow*, us sona el famós pla seqüència del quart capítol de *True detective*? Si és així, sabreu que és la sèrie de l'any. Doncs *True detective. Antologia de lectures no obligatòries* no la desmereix: entrevista al creador Pizzolatto, pròlegs profunds, el cas real... i nou ficcions, de Chambers a Nietzsche, que corregeixen el títol: són més que obligatòries.

► PIZZOLATO: EN FAMÍLIA

A *True detective*, Nic Pizzolatto ha creat un Cohle inoblidable, una Louisiana que també surt a la novel·la *Galveston* i mil metareferències inesgotables. Al llibre, així, Lovecraft, Bierce i Ligotti, també reeditats a Valdemar, es donen la mà amb

Dashiell Hammett, Bolaño, Laird Barron... i Schopenhauer. ¿Un abús hipster? No debades. Ho va dir David Simon, creador de *The wire*: "Que el bombin, l'espectador mitjà".

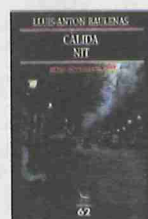
► ELS ERRATA: DE 'SPOILER'

Que el llibre és potent no ho palesa només el seu contingut. Els coordinadors, el doctor en filosofia Iván de los Ríos i l'editor i investigador Rubén Hernández, tenen un prestigi guanyat, i els títols de sèries d'Errata Naturae, que van del *Teleshakespeare* de Jordi Carrión a *Breaking bad*, *The Sopranos*, *Game of thrones* i *The walking dead*, són tots de col·leccionista. Són els extrems perfectes, l'*spoiler* definitiu.

Diversos autors Errata Naturae. 390 pàg. 19,90 €

101 llibres de BCN

Per David Castillo

61

'Càlida nit',
Lluís-Anton
Baulenas

Poc s'imaginava el Lluís-Anton Baulenas que la Barcelona que va retratar als anys 80 dins *Càlida nit* era una ciutat que desapareixia. Els noctàmbuls empedreïts o els que ens avorrim sobiranament quan els altres descansaven vam trobar en els *drugstores* una autèntica pàtria.

Baulenas va crear una novel·la coral i plena d'històries paral·leles, ben suggeridor, que anunciava el

cicle d'èxit que explotaria als anys 90. El cert és que la trama es movia per un seguit d'històries que podrien ser contes, però que funcionaven unides. Des de la cita inicial, una broma sobre els costums de les comunitats de veïns i les seves normes absurdes, *Càlida nit* pica l'ullet al lector, el fa còmplice.

Amb els cassets i l'especulació de si es tractava del *drugstore* de la Rambla, del de passeig de Gràcia o del David del carrer Tuset, tot plegat té un aire *vintage* ben atractiu. Al llarg de la nit, pel davant del bàrman van passant tota una galeria de poetes, putes, alcohòlics, amants i altres criatures desesperades. ¿Un mirall?